№ro 49.
D. 26. Lutego.
NIEDZIELA.
ROK 1826.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Sejm Elekcyjny w Sieradzu 1383.

z *Petersburga* 10 *Lutego.*
(z Dziennika Petersburgskiego.)

Kommissja śledcza ustanowiona przez N. Pana wskutku wypadków w dniu 14 Grudnia, niemogła ieszcze osiągnąć kresu swych prac; z tem wszystkiem zdołała sprawdzić szereg czynów, czerpanych iedynie z badań i samych wyznań przestępców. Zamysły ich były takiego rodzaiu, iż liczba osób, którzyby ie dzielili i wykonywali, musiała być koniecznie bardzo ograniczoną. Z zaszczytem dla imienia *Rossjan* i z radością wszystkich dobrych obywateli, osiągnione iest zupełnie to pocieszaiące przekonanie. Okoliczności o których uwiadomiemy, dowodzą nadto, że niedorzeczność spisku wyrównała iego okropności; a dla udowodnienia, że wykonany być nie mógł, dosyć będzie odsłonić w krótkości niezgodności wszystkich planów spiskowych, ich niepewność, sposób iakim się sami często cofali przed własnemi zamysłami i niepodobieństwo rozprzestrzeniania ich zasad i spisków, w iakiem się zawsze znajdowali. Pierwsza myśl tego spisku, powzięta była przez młodych ludzi wyobraźnią zapaloną i źle uporządkowaną obdarzonych, którzy uniesieni zgubnemi przykładami rewolucji, iakich *Europa* od lat 30 była teatrem, i zarażeni tą ślepą wywracania wszystkiego żądzą, co tylu klęskami epokę współczesną napiętnowała, zapomniawszy o szlachetnej spuściźnie prawdziwego patryotyzmu przechowywanej na łonie Narodu Rossyj:, o swoich najświętszych obowiązkach, należnych *Panuiącemu* i kraiowi, o przysięgach złożonych, o położeniu społeczeńskiem, w iakiem się znajdowali, oddali się marzeniu bezwarunkowej reformy w *Rossji* i namyślali się w skrytości nad środkami do iej uskutecznienia. Rezultatem ich zeznań iest: 1) Jż przy końcu r: 1815 i na początku 1816, pracowali w tym celu nad utworzeniem *związku tajnego*, który się miał dzielić na liczne gałęzie i którego zamiar był podwójny. Jego przedmiotem iawnym była dobroczynność, a przedmiotem prawdziwym, wiadomym tylko małej liczbie związkowych, reforma polityczna Cesarstwa. 2) Że od r: 1817 związkowi chcąc dać pierwszy dowód chęci, iakie ich ożywiały, naradzali się w *Moskwie* nad środkami nastawania na życie Cesarza Alexandra, w chwili gdy *Monarcha* ten z swoią N. *Rodziną* przybywał zwiedzać stolicę, którą zwycięztwa i hojność Jego, z gruzów podniosły. Życie uwielbionego *Monarchy*, zdawało im się być nieprzezwyciężoną przeszkodą do wykonania ich zamysłów. Chcieli rozstrzygnąć między sobą losem, ktoby go miał zgładzić, gdy ieden ze spiskowych dobrowolnie się ofiarował zostać mordercą. Lecz, bać że w chwili stanowczej, ostatni głos sumienia postrachem ich przeraził, bać że za rzecz potrzebną osądzili czekać, ażby ich zamysł powszechnego wzburzenia, lepiej dojrzał, postanowili odłożyć to ojcobójstwo. 3) Że w roku 1818, widząc iż związek ich nie dosyć się roz

przestrzenia, zebrali się znowu w *Moskwie* i nadali mu nową organizacją pod nazwiskiem *Towarzystwa przyiaciół dobra publicznego* (sojuz błahodenstwja) czyli *towarzystwa księgi zielonej*. Towarzystwo to nieprzestawało mieć podwójnego zamiaru. Ale wszyscy iego członkowie, iuż nie tylko dzieł dobroczynnych miłosierdzia mieli być uczęstnikami, obowiązani byli nadto przykładać się do wzrostu oświaty i do polepszenia obyczaiów. Reforma polityczna pozostała taiemnicą naczelników, którzy usiłowali sposobić do niej umysły i w tym celu pomnażać ile możności liczbę swoich adeptów. 4) Że w r: 1821 uznali, iż środki te nie odpowiedziały ieszcze ich oczekiwaniu; że wtenczas po raz 3ci, zebrali się w *Moskwie*, gdzie również udali się deputowani wszystkich sekcji towarzystwa, lecz gdzie zdania były podzielone; i że naczelnicy zapewniwszy się, iż większość członków nie pochwala ich widoków politycznych, zaproponowali w celu wyłączenia ich, rozwiązanie samego związku; propozycja, którą iedni w dobrej wierze przyięli, a drudzy udali, że się na nią zgadzaią. Od tego czasu, większa część członków towarzystwa, w rzeczy samej do niego należeć przestała. 5) Że iednakże prawdziwi spiskowi ze szczątków tego towarzystwa utworzyli nowe związki, do których tylko z największą ostrożnością wprowadzali, i których wzaiemne stosunki, okryte były starannie najgłębszą taiemnicą. 6) Że od tej chwili ustanowione były dwa główne związki, pod nazwiskiem związku *północnego* i *południowego*; Kommissje dyrektorjów ich (dyrektorji ili dumy) mieli swoie stolice w *Petersburgu* i *Tulczynie*, a od nich zależały inne Kommissje, które przybrały tytuł iurysdykcji okręgowych; (uprawy ili okruhi), lecz że z czasem utworzyło się ieszcze trzecie towarzystwo, pod nazwiskiem *Połączonych Sławian*, z którem dwaj członkowie związku południowego, w ścisłych zostawali stosunkach. 7.) Że naczelnicy tych związków łącząc swoie usiłowania, w tymże czasie powzieli myśl uskutecznienia poruszeń rewolucyjnych za pomocą wojska, i że w tym celu starali się przybierać nadewszystko wojskowych i dowódzców kompanji i pułków. 8.) Że w związkach, o których iest mowa, proponowane były rozmaite plany reformy, podług widoków i interessów osobistych członków; że iedni chcieli zaprowadzić Rząd, w którymby władza najwyższa iednoczyła się w *tryumwiracie*, w którym sobie pochlebiali mieć uczesnictwo; że inni życzyli podzielić *Rossją* na wiele Administracji niepodległych, ale zjednoczonych węzłem federacyjnym, które miały się nazywać *Stany*, i których spodziewali się zostać naczelnikami; że ieszcze inni myśleli odłączyć od Cesarstwa różne prowincje, czy to dla nadania im zupełnej niepodległości, bąć też dla odstąpienia ich mocarstwom sąsiedzkim. 9.) Że w tem pomieszaniu zdań, w tem zetknięciu odosobnionych chciwości widoków, równie zaślepionych, iak kryminalnych, żaden plan stanowczy nie był przyięty, lecz że niektórzy z głównych spiskowych odnowili okropny zamysł, ułożony ieszcze r. 1817 nastawania na życie wiekopomnej pamięci Cesarza A l e x a n d r a. 10) Że nawet w r. 1823 dwaj związkowi chcieli przywieść do skutku ten obmierzły spisek, i w tym celu udali się do *Bobrujska*, którędy Cesarz miał przeieżdżać; lecz że niestawienie się wspólników, wstrzymało ich od dopełnienia zbrodni, iaką wykonać dopełnić zamyślali. 11.) Że też zbrodnią roku 1825 dokonać znowu postanowione; że człowiek obsypany dobrodziejstwy Cesarza, z mocą oświadczył chęć zamordowania Go, że chciał, aby wszelka zwłoka była odrzucona, że wtenczas postanowiono wy-

słać Królobójców do *Taganrogu*, gdzie N. Cesarz zostawał, że Królobóyjcy ci byli z pośród członków towarzystwa *Połączonych Sławian*, że iednakże po nowych naradach, zgodzono się, aby dokonać morderstwa na osobie N. Cesarza Alexandra dopiero w Maiu 1826, iako w epoce, w której spiskowi spodziewali się rewji wojsk w okolicach *Białej Cerkwi*. 12) Że nakoniec inny zbrodniarz przybył od granic *Rossji* do *Petersburga* w iesieni 1825 i wszedłszy do związku północnego, ofiarował mu ramie mordercze do zgładzenia Cesarza. 13.) Że gdy krótka i sroga choroba niedościgłe wyroki *Opatrzności Boskiej* spełniaiąc, Rossję Monarchy i Ojca pozbawiła, spiskowi powzięli znowu zamysł zaburzeń; że pierwszemi ofiarami byli wszyscy członkowie Rodziny Cesarskiej, że mieli być w iednym czasie zgładzeni, i że powstanie miało się uskutecznić razem w *Petersburgu*, *Moskwie* i w wielu załogach woyskowych. Ludzie niegodni nazwiska Rossjan, o takich celach zamyślaiąc dziwnie się omylili, i co do obszerności środków, które były żadnemi, i co do podobieństwa buntu w ich rozumieniu przygotowanego. Usiłowanie ich d. 14 Grudnia w *Petersburgu* i *Murawiewa* Apostoła w okolicach *Kiiowa* dowiodło, że w żadnej klassie Narodu nie mogli rachować na najmnieyszą pomoc, bogarstka żołnierzy, a nawet kilku oficerów, która w ich ślady postępowała, była iedynie oszukaną i mniemała, że się biie za wierność przysiędze. Usiłowania te dowiodły, że podobne spiski, chociażby mniej niedorzecznie były wyrachowane, nie mogły w Rossji osiągnąć swego celu. Powtarzamy że liczba tych spiskowych, a nadewszystko liczba pierwszych winowajców nie iest wielka. Wiadome są wszystkie związki tajne, przez nich założone; wyiawione są wszystkie zamysły wylęgłe w ich zaślepieniu, lub zbrodniczej złośliwości; odkryte są wszystkie środki, których w wykonywaniu używać mieli, i iakośmy iuż przy pierwszej sposobności donieśli, pokazuie się nieiaka sama przez się ważna różnica, między obwinionemi, których Kommissja śledcza bada. Jedni byli założycielami i naczelnikami związków tajnych. Drudzy wspólnictwem z niemi połączeni, przypuszczeni byli do straszliwych ich taiemnic. Nakoniec są między niemi tacy, którzy podobnie iak żołnierze obłąkani, nie mniemali, iżby się przeciw rozkazowi i prawemu Monarsze uzbraiali. Ta różnica musiała przedłużyć prace *Kommissji śledczej*. Jakkolwiek główni winowajcy iuż są przekonani, iednakże przykładna kara, na iaką Królobójcy, burzyciele, i uięci z bronią w ręku zasługuią, musiała być odłożona, aby Kom: śledcza mogła ich z wspólnikami konfrontować i aby mogła z ogółu badań i dowodów, iakie z śledztwa wynikną, oznaczyć rozmaite stopnie przestępności, nadewszystko nie uciążać ich i dojść wniosków, którychby sprawiedliwość była niewątpliwa. Z Resztą, koniec prac iej nie iest daleki. Dodaiemy że Kommissja otrzymała rozkaz uwiadomić N. Pana o wszystkich przytrzymanych w skutku przypadkowego zbiegu okoliczności, i na zasadzie podejrzeń niesprawdzonych. Takie osoby każe N. Pan natychmiast na wolność wypuszczać.

z Francji.

Król wyznaczył Wdowie po Marszałku *Suszet*, Xieżnie *Albufera*, pensją roczną 15,000 fr: — Xże *Delfin* okazał nowy dowód swoiej łaski dla Kościoła Ewangielickiego wyznania *Augsburskiego*, przesławszy znaczny podarunek pieniężny Prezesowi Gminy Ewan: który, ten dar ma rozdać między ubogich tegoż wyznania. — Na obradach *Izby Deputowanych* długo naradzano się nad ułożeniem *Adresu* na mowę Królewską, nakoniec za przyięciem ułożonego

Adressu było głosów 174 a przeciw 84. — P. *Benjamin Konstant* wnosił paragraf za *Grecką* sprawą, lecz ten wniosek odrzucono. — Odebrane ostatnie wiadomości z *Lisbony*, zapewniaią, że handel w *Portugalji* niezmiernych doznaie przeszkód, i że kilkanaście znacznych domów handlowych w *Lisbonie* zbankrutowało. (Także są wiadomości o zbankrutowaniu kilku domów handlowych w *Gdańsku* i *Lipsku*) — Teraz Celnicy Francuzcy iuż nie mogą sobie dać rady z Kontrabandzistami; co raz nowe są sposoby przemycania zakazanych towarów. Niedawno wieśniak wiozł 56 *Królików*, a w każdym znajdowało się po kilkadziesiąt łokci *Koronek*, cała kontrabanda miała wartości 200,000 fra:

Od Granic Tureckich.

w *Atenach* panuie spokojność, Pułkownik *Fabwje* ciągle trudni się organizacją nowego korpusu, który powiększa się codzień i ma być wzorowym. — Grecy ieszcze wszelkiemi siłami z nieustraszoną odwagą bronią *Missolongji*, iedne wiadomości donoszą że ta twierdza w krótce poddać się musi, inne zaś maią nadzieie że ieszcze długo może się bronić, a nawet że wszystkie usiłowania *Turków* w dostaniu tej ważnej warowni, będą bezskutecznemi.

z Niemiec.

Gazeta *Berlińska* obszernie opisuie o przybyciu d, 17 b. m. Xcia *Welingtona* do *Berlina*, dostojny Gość był przyjmowany uroczyście, (oczem iutro z wielu szczegółami doniesiemy). — w *Wiedniu* w ostatni zapustny Poniedziałek, był nader świetny *Bal* u *Angielskiego Posła*; Kadryle ułożone były z Romansów *Waltera Skotta*. Ubiory zaproszonych gości tak były świetne i gustowne iakich od dawna niewidziano w tej stolicy; osobliwie też *brylanty* zdobiły nie tylko *Damy* lecz i *Kawalerów*. — Ogłoszony iuż po 3 kroć proiekt utworzenia towarzystwa, któreby zatrudniało się odkryciem *nowego świata*, w głębi *ziemi*, ma teraz kilku nowych stronników, spodziewaią się oni nadzwyczajnych korzyści z tego odkrycia. —

DONIESIENIA.

Fabrykant Pachnideł kraiowych uwiadamia Szanow: Publiczność, iż w iego Składzie ciągle dostać można Pasków Patentowych do ostrzenia Brzytew, oraz Massy Kamiennej do potarcia tychże Pasków służącej. Ta Massa skuteczna która iuż oddawna iest wynaleziona w Warszawie, a częstokroć pod wznowionemi nazwiskami w niektorych sklepach sprzedaie się, iest u w gatunku iak najlepszym do sprzedania po złp. 2 pudełeczko, w którem się znajduie po 4 tabliczki, to iest: Massy czarnej i czerwonej, opatrzonej moią firmą wraz z opisem użycia; niemniej dostać można w moim Składzie Proszku Neapolitańskiego do golenia się. — F. S. przy ulicy Długiej Nr 489 Skład maiący.

Dnia 27 Lutego r.b. o godzinie 3ciej po południu w domu przy ulicy Trębackiej N. 641, sprzedane będą ruchomości iako to: Billard z rekwizytami, Szafa, Kanapa, Krzesła, Stoliki, Kopersztychy, Łóżko, Kantorek, Krzesła drewniane i t. p. za gotowe pieniądze.

Jan Łabęcki Komornik p. T. C. W.

Podaie się do Publicznej wiadomości iż dnia 27 Lutego r.b. o godzinie 3ciej z południa, sprzedany zostanie przez Publiczną Licytacją w Rynku Starego miasta na Targu publicznym Szlafrok grodynablowy zielony prawnie zajęty. T. Szaniawski K.T.C.

Sprzedaż Aktywów.

Ostateczny Syndyk upadłości Jana Sztejnbrycha na skutek uchwały Wierzycieli iak niemniej zatwierdzenia tejże przez Trybunał Han: W. M. na koniec rezulucji W. Sędziego Kommissarza zdaty 11 Lutego r.b. wydanej ma honor zawiadomić Prześ: Publ:, iż wszelkie Aktywa do Massy Jana Sztejnbrycha należące z Karbów, Dekretów, Wexlów i Kwitów składaiące się, Reiestrem spisane, summę ogólną złp: 87,650 wynoszące przez publiczną licytacją w d. 27 Lutego r. b. z południa o godzinie 4 w miejscu posiedzeń Trybu: Hand: W. M. przy ulicy Miodowej Nr 495 czyli w Archiwum tegoż Trybunału za gotowe zaraz zapłacie się miane pieniądze więcej daiącemu sprzedane zostaną. Aktywa te w Kancellarji Trybu: Hand: W. M. każdego dnia przejrzeć można. — Antoni Dąbrowski Obrońca mieszkaiący przy ulicy Rynek Nowego Miasta Nr 375.

Ocet bardzo dobry i za mierną cenę sprzedaie się w Fabrycze Krajan pod Nr 492 przy ulicy Miodowej.